پیـــاوە لـەشفرۆشەکـــان ... گۆران ڕەئوف

1

شەماڵ، دوێنێ شەو لە ماڵەکەی خۆیدا کوژرا. ڕووداوێك هەمووانی تووشی خەم و ئازارکرد. لە تەمەنی پەنجا و پێنج ساڵیدا، خۆی کوشت، یان کوژرا؟ یان باشترە چیرۆکەکە وەك خۆی بگێڕینەوە، ڕەنگە هاوڕێکەی کوشتبیەتی.

ئەوەی شەماڵی کوشت، هاوڕێی کۆنی شەماڵ بوو، ئێستا پلەبەرزی ناو سوپایە، ناوی ڕەزایە.. من بۆخۆم کە ئەم چیرۆکەتان بۆ دەگێڕمەوە، بەلامەوە گرنگ نییە چ پلەیەکی هەیە، یان بۆم گرنگ نییە، ناوی پلەی سەربازییەکەی بە درووستی بپرسم و بۆ ئێوەی نەقڵ بکەم، چونکە خۆم هیچ لەبارەی پلە و ئەو ناوە قۆڕانەی سوپاو و سەربازییەوە نازانم، بەڵام دەزانم پلە بەرزێکی ناو سوپایە.. من شەماڵ و ڕەزا لە هەمووان باشتر دەناسم، دەزانم دوای یەکتر بینینی قاوەخانەکە، ڕەزا بیرۆکەی کوشتی شەماڵی بۆ دروست بوو، دەشبوو بیکوشتبا! لەوەش گرنگتر ئەوەیە من ئێستا ترسی ئەوەم هەیە کە ئەم چیرۆکە دەنووسمەوە، دواتر بکوژرێم! چونکە ئەوەی من بیستوومە ئەوانەی لەنێو سوپادا کاردەکەن، ئاگایان لەهەموو شتێکە، تەنانەت دەشزانن شەوان چ خەوێکت بینیوە، دەترسم منیش کەشف ببم و بمدۆزنەوە و بزانن من بووم ئەم چیرۆکەم نووسیوەتەوە.

ڕەزا پێش ئەوەی بیر لە کوشتنی شەماڵ بکاتەوە، وەك دوو هاوڕێ لە قاوەخانەکەدا دانیشتبوون، باسی سەردەمی منداڵی و هەرزەکاری و لاوێتییان کردبوو. وەك دوو هاوڕێ، کە لەمێژە یەکتریان نەبینیوە.. دەڕۆن سەردەمی زانکۆ، کە پێکەوە دەیانخوێند، ڕۆژێك شەماڵ لە ڕەزا ونبووە، تا ئەو ڕۆژەی لە قاوەخانەکەدا یەکتریان بینیوەتەوە، یان باشترە بڵێین ڕەزا شەماڵی دۆزییەوەتەوە! کەمێك پێکەوە گەڕابوونەوە نێو چیرۆکەکانی ڕابردوویان. هەندێك کەس ئەو دووانەیان بینیوە دەڵێن پاش ئەو هەموو ساڵە لە ونبوونی شەماڵ هەندێ کاغەزییان لەبەردەمدابووە و شتیان نووسیوە، بەڵام بریا هەرگیز یەکتریان نەبینیبا! چونکە ئەو یەکتر بینینە بووە هۆی کوشتنی شەماڵ.

دیداری ئەو ڕۆژەی شەماڵ و ڕەزا لە قاوەخانەکەدا، باسی زۆر شتیان کردبوو، گرنگترینیان نهێنییەکی ڕەزا بوو، کەبۆ شەماڵی باسکردبوو، نهێنییەك یان باشترە بڵێین: باسکردنی دەردێك، کە تەنیا کەسە بۆی باسکردووە. ئەو جارجار شەماڵی لێ دەبێت بەخۆی. ئەوەندە متمانەی پێیەتی، لەمێژە شتێکی گرنگی لە شەماڵ شاردۆتەوە، یان نەیشاردۆتەوە. لە کاتی ونبوونی شەماڵەوە ڕەزا دەیەوێت شەماڵ ببینێت و باسی ئەو نهێنییە گرنگەی خۆی بکات. باسی نهێنییەك کە ڕەزا بەدەرد ناوی دەبات. دواتریش شەماڵ باسی کارێکی شانۆیی خۆی بۆ کردبوو. کارێکی شانۆیی کە بووە هۆی دەرکەوتنەوەی شەماڵ، بووە هۆی کوشتنی.. یان ڕەنگە هۆکارێکی تر بووبێت.

2

ڕەزا چۆن شەماڵی بینییەوە؟

کاتێك شەماڵ و ڕەزا لە زانکۆ لەبەشی فیزیا دەخوێنن، بەیانیان زوو وەك پیشەی هەمیشەییان پێش هەمووان دەچنە زانکۆ، پێکەوە کۆشش دەکەن، پێکەوە دادەنیشن، پێکەوە دەخوێنن، پێکەوە وەڵامی پرسیاری تاقیکردنەوەکان دەدەنەوە، خۆشیان پێیان سەیرە کە مامۆستاکان ڕێگەدەدەن ئەو دووانە پێکەوە وەڵامی پرسیارەکان بدەنەوە، تەنیا خۆیان پێیان سەیرە! هەرچەندە لە پۆلی یەکەمی سەرەتاییەوە هەر پێکەوەبوون، هەر پێکەوەش هەموو شتێکیان کردووە، بەجووتە خەریکی شانۆبوون، خەریکی نووسینی دەقی شانۆ بوون، بەڵام لەپڕ ڕۆژێك شەماڵ ونده‌بێت، ڕەزا هەرچەن دەگەڕێت نایدۆزێتەوە، نازانێت بۆ کوێ چووە، بەڵام گومانێکی هەیە، ئەو تا بینینەوە شەماڵ وایبردەکردەوە کە شەماڵ ئیتر نایەوێت بخوێنێت، ئەو خوێندنی وەك نەمانی پارچەکانی جەستەی خۆی بینیوە، شەماڵ ڕۆژ دوای ڕۆژ هەست بەوە دەکات گەر بەردەوام بێت لە خوێندن ئەوا ئیتر جەستەی، خەیاڵەکانی، حەزەکانی بۆ شانۆ ونده‌بێت.
ڕەزا زەمەنێك بەتەنیا ژیا، دوای شەماڵ ئەویش وازی لە زانکۆ هێنا، جارێکی تر پەیوەندی بە حزبەوە کرد. ئیتر دەیزانی بەبێ شەماڵ خوێندنی بۆ تەواوناکرێت. هاوڕێکانی تری بینیبوو هەریەکەیان بوونە پلەدار لەنێو حزب و حکومەتدا، ئەمیش دەیویست هەمان شت بێت، دەیوست دەسەڵاتی هەبێت. پاسەوانی تایبەت بەخۆی هەبێت. ئەمەش بۆ ئەو ئاسان بوو، چونکە ڕۆژگارێك لە شاخ لەگەڵ سەرکردەکانی شۆڕش خەباتی کردووە، کە گەڕایەوە ناو حزب هەر زووە بووە پلەدار و بەرپرس.

ڕەزا و شەماڵ، کاتێك لە شاخیش بوون، خەریکی شانۆ بوون، چەندین

تێکستی شانۆیان نووسی بوو. بۆیە حەزی شانۆ شتێك بوو، لە خەیاڵی هەردووکیاندا برووسکەی دەدا. دوای ئەوەی ڕەزا بووە پلەداری سەربازی، ئەوەی لەبیری کرد شەماڵ بوو. ئەوەی تێیدا نەما شانۆ بوو. ببوو بە پیاوێکی دڵڕەق. پیاوێکی سەربازی. پیاوێکی شەقوەشێنی حزب. پیاوکوژی حزب. دەڵێن برای خۆی کوشتووە بۆ حزب. برای ڕاستەقینەی خۆی لەتلەتکردووە.. بەڵام تەمەنێك لە ئازاردانی خەڵك و شەقوەشاندن بۆ حزبەکەی، لەپڕ بیری ئەوەی دەکەوێتەوە، شانۆییەك بنووسێت! پیاوێکی سەربازی دڵڕەق دەیەوێت شانۆ بنووسێت.. ڕەزا بەیانییەك بە پاسەوانەکانی دەڵێت ئەمڕۆ لەگەڵم مەیەن، قەڵەم و هەندێ کاغەز هەڵدەگرێت و دەڕواتە قاوەخانەیەك، بەتەنیا دادەنیشێت، دەستدەکات بەنووسینی ئەو شانۆییەی خەیاڵیان بەگیرهێناوە. دەنووسێت، دەنووسێت، دەنووسێت.. لەوکاتەدا شەماڵ پاش تەمەنێك لە ونبوونی دێت و بەرامبەر ڕەزا دادەنیشێت، سەیری یەکتر دەکەن، تەنیا کەمێك پێدەکەنن و بە ساردییەکەوە تەماشای یەکتر دەکەن و شانۆییەکە دەنووسن.

3

بەشێك لە گفتوگۆی نێو قاوەخانەکە.

ڕەزا: شەماڵ گیان، قسەیەکی تۆ کە کاتی خۆی کردت، ژیانی منی گۆڕی، قسەیەك کە زۆرکات بیری لێدەکەمەوە، دڵتەنگ دەبم، پێدەکەنم، فرمێسك پێشچاوم لێڵ دەکات. بە بیرکردنەوە لەو قسەیە، دەخۆمەوە، لە خۆم دەدەم، گوللە بە ئاسمانەوە دەنێم، دواجار لەخۆم دەپرسم بۆ وامکرد؟

شەماڵ: ئێ ڕەزا گیان، من و تۆ زۆر قسەمانکردووە، نازانم کامەیانت مەبەستە، ڕەنگە تەواوی گفتوگۆکانی خۆمان کۆبکەینەوە تاکۆتایی تەمەن بۆمان کۆنەکرێتەوە، ئەوەندە قسەمانکردووە..

ڕەزا: دەزانم شەماڵ گیان، بەڵام من تا ئێستاش نازانم بۆ ئەو بەشەی ژیانم هەڵبژارد؟ تێناگەم بۆ فریوی شتێکم خوارد، کەخۆم نەمدەزانی و هەستم پێنەکردبوو، نەمدەویست وەهابم، نە باوەڕم وابوو ڕۆژێك وەها بژییەم؟ نە هەرگیز کەسانی وەهام خۆشویستووە، بەڵام تازە واملێهاتووە و تەنیا تۆش دەزانی من کێم و لەکام جۆرە مرۆڤانەم.

شەماڵ: ئەها ئێستا تێدەگەم! ڕاستەکەیت، بەڵام خەم مەخۆ کۆمەڵگا بە گشتی وایلێهاتووە، دنیا والێهاتووە، مرۆڤایەتی هەموو وەهان..

تۆ ئێستا ئیتر بەدەریت لەو گوزارشتە، بەڵکو ئەوانەی خوارەوەت دەبێت ئەوەبن، پاسەوانەکانت وەك تۆن، ئەوجا تۆ..

ڕەزا: شەماڵ.. شەماڵ.. بەسیکە، من دەزانم مرۆڤایەتی والێهاتووە، دەزانم کۆمەڵگا چی بەسەرهاتووە، بەڵام من نەدەبوو واملێبێت، چونکە هاوڕێی تۆبووم! هاوڕێی کەسێك بووم، کە بەرلەهەموو کەس دەرکی بەم دەردە کرد، من خەم بۆ ئەوە دەخۆم، کە بەدەستی خۆم و ئاگایانە وەکو ڕێبازێك هەڵمبژارد.

شەماڵ: بەڵام من هێشتا تووشی ئەو دەردە نەبووم، هێشتا دژی ئەو مرۆڤانەم، ئەسڵەن ئێستا خەریکی شانۆییەکم بە جوانی باس لەو دەردە دەکات. ئەی نازانی بۆ وازم لە زانکۆ هێنا، تەنیا هەستمدەکرد منیش خەریکە تووشی ئەو دەردە دەبم! ئێستا خەریکی شانۆییەکم نازانم بۆ یەکێك لە کاراکتەرەکانی لەتۆ دەچێت، من پێش ئەوەی بشزانم تۆ بە ویستی خۆت، خۆت تووشی ئەو دەردە کردووە، هاوکات ئەم کاراکتەرەی منیش بەویستی خۆی و ئاگایانە ئەو دەردە هەڵدەبژێرێت.

ڕەزا: ئێهـــــــــ دەی کۆتایی پێبهێنە، بابە مێشکم تێك مەدە، من خۆم بێزارم لەخۆم، بێزارم لەوەی بۆ وامکردووە، تۆش هێندەی تر ئازاری ئەخلاقم دەدەیت، ئازاری ویژدانم دەدەیت، من زۆرجار ویستوومە خۆم بکوژم، ویستوومە خۆم لەکۆڵ خۆم بکەوم، وا خەریکە تۆش دەکەویتە سەر کۆڵم.

شەماڵ: باشە ڕەزا گیان، ئەوە چیتە؟ وەك منداڵ مەجووڵێرەوە، ئەوە خەڵکی سەیرمان دەکەن، هەستە با بڕۆین.

4

گفتوگۆی شەماڵ و ڕەزا لەبارەی پیاوە لەشفرۆشەکانەوە

یەکەمین گفتوگۆی شەماڵ و ڕەزا لەبارەی پیاوە لەشفرۆشەکانەوە، کاتێك بوو لە زانکۆ دەیانخوێند. کاتێك کە شەماڵ هێشتا وننەبووبوو، بەیانییەکی زستان لە باخچەی کۆلێژ، بەدەم پیاسەکردنەوە، شەماڵ باسی پاوە لەشفرۆشەکانی بۆکردبوو..

شەماڵ: ڕەزا تۆ باوەڕدەکەیت، پیاوانیش لەشفرۆشی دەکەن؟
ڕەزا: هاهاها ئادەی چۆن بابزانم..
شەماڵ: من ڕۆژانە هاوڕێی خۆمان دەبینم لەشی خۆیان دەفرۆشن، بەڵام مەرج نییە وەك لەشفرۆشەکان بە بڕێك پارە لەشفرۆشی بکەن، بەڵکو

ئەوان بە نیگایەك وەك نیگای سەر مەسرەح، بە پێکەنینێك، کەنەدەبوو پێبکەنن، بە تووڕەبوونێکی ساختە، بە ڕازیبوون بە دۆخگەلێك یان بە جۆرە ژیانێك کە هیچ باوەڕێکیان پێی نییە، کەچی بەردەوامن لەسەری. ئەوان لەشی خۆیان بەزۆر شێوە دەفرۆشن. من هەرکات بیریان لێدەکەمەوە سەرم ژان دەکات. جاران مرۆڤ کەی وابوو، ئێمە کەی وەها ژیاین؟ ئێمە، کەچووینە شاخ و بووینە پێشمەرگە، کەی بۆ ئەمە ڕۆیشتین؟ من مرۆڤگەلێکی زۆر دەبینم، کە ڕۆژانە لەم وڵاتەی من و تۆدا، بەلاماندا تێدەپەڕن و سەردەکەون و دەبنە سەرکردە، دەبنە کاربەدەست، دەبنە هەمووشتێك. ئەوانە زۆربەیان لەشی خۆیان دەفرۆشن، تا دەگەنە ئەو شوێنانەی ئیتر لەش دەکڕن! تۆ شەهابت بیرماوە؟ ڕەزا بە تێڕامانەوە سەیری شەماڵ دەکات، بەوردی گوێی بۆ قسەکانی گرتووە، بەسەرەلەقێ پێدەڵێت بەڵێ.. باوەڕدەکەیت ئەو ئێستا هەمووشتێکە لەم وڵاتەدا، پارە، خانوو، ماشین و ژن، هەرچی خۆی بییەوێت هەیەتی. ئەو تەنیا لەشی خۆی فرۆشت بۆ بەدەستهێنانی ئەو شتانە. شەهاب، بەدەم هەموو کەسێکەوە پێدەکەنی، مرۆڤێکی بچووك بوو، پڕبوو لە ڕق، پڕبوو لە لاوازی، بۆیە تەنیا پێدەکەنی و بە پێکەنینەکەی دڵی هەمووکەسی ڕازی دەکرد. کاتی خۆیشی لەگەڵ ڕژێم هەموو شتێکی دەکرد، ئێستاش لەگەڵ هەمووکەسێکی تردا ئەوە دەکات. ئەو ئێستا هەموو شتێکە بەڵام ئەو ئیتر لای من، لەشفرۆشێك زیاتر نییە، بۆیە دەتوانین بەو کەسانە بڵێین: پیاوە لەشفرۆشەکان.. بەڵام ڕەزا گیان ئەوەی زیاتر من نیگەران دەکات، مرۆڤە پاکەکانن، مرۆڤە جوانەکانن، ئەو پیاوە قارەمانانەن، کە هەموو ژیانیان فرۆشت لەپێناو سەربەزی و شۆڕش و خاك و بیروباوەڕیاندا، کەچی ئێستا لەشیان دەفرۆشن، هەیانە خۆی بازاڕ بۆخۆی پەیدا دەکات. هەیانە چێژ لە لەشکڕین وەردەگرێت! لەشکڕێت لەشی کڕیوە و تێرنابێت، فێریان دەکەن چۆن لەش بکڕن.

5

شەوی کوشتنی شەماڵ

ڕەزا خۆی و پاسەوانەکانی، دێت بۆ ماڵی شەماڵ، شەوێکی ساردە، نازانم بۆ زۆربەی چیرۆکەکان، ڕووداوە سەیرەکانیان دەکەوێتە شەوە ساردەکانەوە، بەڵام بەڕاستی شەوێکی ساردە.. شەماڵ دیسانەوە بە تێکستی شانۆییەکەدا دەچێتەوە، دەیخوێنێتەوە و دەیەوێت ئیشێکی جوان بێت، هەرخۆی لەماڵەوەیە، یان باشترە بڵێن: ئەو هێشتا هەر بەتەنیا دەژی. چیرۆکی تەنیاییەکەی چیرۆکێکی دوورودرێژە..

پاسەوانەکانی لەدەرەوەی ماڵەکەی شەماڵ وەستاون. ڕەزا بەجلی سەربازییەوە دێتە ژوورەوە، سڵاو لە شەماڵ دەکات، شەماڵ ترس دایدەگرێت، نازانێت چی بڵێت.. تەنیا بە سەرسوڕمانەوە دەڵێت: ڕەزا!

ڕەزا بەپێکەنینەوە دەڵێت: بیرم لەقسەکانی قاوەخانەکە کردەوە، پێمخۆشبوو بێم بۆ لات، بەڵام هاتووم داوایەکت لێبکەم، سەرت سوڕنەمێنێت و بڵێی داوا؟ بەڵێ داوایەکم لێت هەیە.. شەماڵ کاغەزەکانی هێشتا بەدەستەوەیە و بە ڕەزا دەڵێ: تۆ جارێ دانیشە و دواتر داواکەشت بڵێ بزانم دەتوانم بۆت بکەم.

ڕەزا بەتووڕەییەوە دەڵێت: تۆ دەتوانی خۆت بکوژیت؟
شەماڵ: خۆکوشتنی چی؟ بۆ خۆمبکوژم؟!
ڕەزا: ئێستا تۆ دەتوانی خۆت بکوژیت لەبەر من؟
شەماڵ: نەخێر، نەخێر، ئاخر بۆ خۆم بکوژم؟
ڕەزا: بەداخەوە وامزانی دەتوانی خۆت بکوژیت، وامزانی دەتوانی خۆت بەخت بکەیت بۆمن، بەڵام قەینا من خۆم دەتکوژم، من خۆم لەناوت دەبەم و خۆم ڕزگار دەکەم لە مێشکم، خۆم ڕزگاردەکەم لە تۆ، لە ڕابردووم، لەوەی، کە هەموو ڕۆژێك خۆمم وەك لەشفرۆشێك بێتە پێشچاو.
شەماڵ: جارێ تۆ لە ئێستادا ئیتر لەشفرۆش نیت، بەڵکو لەو کەسانەی کە لەش دەکڕن، لەو بەشەرانەی هەموو سامانەکەت دەبەخشێت لەشێکی تر بکڕیت.. ئێوە دەتانەوێت لەشی هەموو مرۆقایەتی بکڕن، بەڵام هەرگیز ناتوانن بەهای لەشی خۆتان بەدەستبهێننەوە، بۆیە بووەستە، واز لەو بیرۆکە خراپانەت بهێنە..
ڕەزا: بێدەنگبە کوڕی سەگ! تۆ کوڕی سەگیت سەگ، من نەمدەزانی لەشفرۆشی چییە، نەمدەزانی ڕێگاکانی لەشفرۆشی چین، نەمدەزانی ئەوانەی بەلاماندا تێدەپەڕن و دەبنە خودایەکی بچکۆلە لەشفرۆشن، تۆ بۆت شیکردمەوە، تۆ ناڕاستەوخۆ هانتدام ببمە لەشفرۆش، من ڕقم لەخۆمە، بەڵام پێش ئەوەی ڕقم لەخۆم بێت، ڕقم لەتۆیە، تۆ بۆ خۆت ونکرد؟ من حەزدەکەم خۆم بکوژم، چونکە دەزانم مرۆڤێکی ناشیرینم، بەڵام پێش ئەوەی حەزبکەم خۆم بکوژم، حەزدەکەم تۆ بکوژم، چونکە تۆ ناشیرینیت نیشاندام، تۆ دنیایەك نابووتیت نیشاندام و خۆت ونکرد!
شەماڵ تۆ نەتدەزانی مرۆڤگەلێکی وەك من هەیە، کە ناکرێت ناشیرینی ببینن، لەگەڵ بینینی نابووتییەکاندا زمانیان لیك دەکات، وەك سەگەهارەکان حەزدەکەن گازبگرن و لەنێو نابووتییەکاندا بتلێنەوە، تۆ لەمن تاوانبارتریت، تۆ بەهەموو کەس دەڵێی لەشفرش، بەڵام بەبێ

ئەوەی بزانیت ئێستا هەموو مرۆڤایەتی لەشفرشی دەکات، ئێستا زەوی بۆتە لەشفرشخانە، تۆش لەشفرشیت..
شەماڵ: من؟ جا بۆ من لەشفرۆ…
ڕەزا، دەمانچەکەی دەردەهێنێت و بەهاوارەکەی ناهێڵێت شەماڵ قسەکەی تەواوبکات.. هاواردەکات بێدەنگبە کوڕی سەگ.. گەر ئێمە لەشفرش بین، تۆ کوڕی سەگیت، شانۆیی لەبارەی منەوە بڵاودەکەیتەوە؟ لە قاوەخانەکە تۆ شانۆییت لەبارەی منەوە دەنووسی، من دەتکوژم ئەوجا جەستەت لەتلەت دەکەم.
شەماڵ: دەی بمکوژە، تۆ لەم پارچە کاغەزانە دەترسیت؟ لەسەر پارچە نووسینێك دەمکوژیت..
دیسان ناهێڵێت قسەکانی تەواوبکات و هاواردەکاتەوە دەڵێت: من لەسەر شانۆ و مانۆ تۆ ناکوژم، من تەنیا بۆ ئەوە تۆ دەکوژم، کە تاکە کەسی دەزانیت منیش لەشفرشیم کردووە تا گەیشتووم بە ئێستام. تۆ تاکە کەسی کە دەزانی من خۆم بەدەستی خۆم لەشفرشیم هەڵبژارد، من لەو مرۆڤانەم عاشقی ناشرینی و نابووتییەکان بووم، بەڵام کێ ئەوە دەزانێت جگە لەتۆ؟ تەنیا تۆ دەزانیت کە من تەواوی جەستەی خۆمم بردە بەردەم بەرپرسەکان و پێمفرشتن. بە دەستەکانم گوللەم دەنا بە کەسانێکەوە کە خۆم نەمدەویست پێیانەوە بنێم، جۆرەها قسەم دەکرد، کە خۆم نەمدەویست بیانکەم، شەقم لە کەسانێك داوە، کە هەرگیز نەمویستوە شەق بوەشێنم، من مرۆڤم لاقەکردووە، بەڵام کەی خۆم ویستوومە؟! بەهۆی ئەوەی من جەستەی خۆمم فرشتووە ناتوانم بە دڵی خۆم بە بیروباوەڕی خۆم بجووڵێمەوە، هەر لەبەر ئەمانەیە دەمەوێت تۆ بکوژم، دەمەوێت ڕزگارمبێت لەتۆ، ڕزگارم بێت لەخۆم!

6

ڕەزا ئەمەی وت و فیشەکێکی نا بەسەرییەوە، شەماڵ دەکەوێتە سەر زەوی.

7

بەدەنگی فیشەکەکەدا، پاسەوانەکان هاتنە ژوورەوە، بینیان خۆی کوشتووە، جلە سەربازییەکانی لەبەردایە و هێشتا کاغەزەکانی بەدەستەوەیە.